

Prawdopodobną przyczyną śmierci był intensywny hałas spowodowany pracami remontowymi bezpośrednio przy budynku (układanie bruku) z użyciem piły do cięcia betonu i maszyny do ubijania bruku, który mógł płoszyć dorosłe ptaki karmiące młode,

Ryc. 1. Gniazdo kopciuszka *Phoenicurus ochruros* w doniczce w pokoju.
Fot. Robert Gwiazda.

a także powodować stres u młodych. W związku z tym, że prace nie były prowadzone w sobotę i niedzielę, młode kopciuszki znalezione martwe w poniedziałek 13 sierpnia, prawdopodobnie zginęły wcześniej, tj. w piątek 10 sierpnia. Wskazywała na to również obecność czerwi muchówek w ciele martwych ptaków. Ciekawe, że rok wcześniej była podobna próba założenia gniazda w tym budynku w pokoju dokładnie piętro niżej (tam jednak usuwano znoszony materiał i nie dopuszczono do budowy gniazda). Przykład ten pokazuje niezwykłą plastyczność siedliskową kopciuszka i duże zdolności adaptacyjne w doborze miejsc lęgowych, które czasami mogą się jednak okazać śmiertelną pułapką ekologiczną.

Kinga Salat, Jadwiga Witalis – Wydział Farmaceutyczny Collegium Medicum UJ, Kraków
Robert Gwiazda – Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków

INNY NA SWÓJ SPOSÓB...

Pięknej odmiany korkowej wiązu polnego *Ulmus campestris* var. *suberosa* nie sposób nie zauważyć. Wzrok przyciągają grube odstające narośla korkowe na gałązkach i kora brunatnoszara z długimi głębokimi bruzdami (ryc.1). Kilkanaście krzewów tej ciekawej rośliny zaobserwowałam na nasłonecznionej, wysokiej skarpie (ekspozycja południowa) nad jeziorem Juksty niedaleko Mrągowa na Mazurach. Wiąz polny to drzewo dorastające do wysokości trzydziestu metrów, kiedyś sadzone w parkach, ale również wykorzystywane do utrwalaenia obsuwających się zboczy. Samoistne

Ryc. 1. Na gałązkach wiązu korkowego widoczne są grube korkowe narośla. Fot. M. Olszowska.

jego występowanie świadczy o żyzności gleb. W czasach wielkiego głodu mączkę z drewna wiązu używano do wypieku chleba. Obecnie ten gatunek występuje rzadko, gdyż niszczone jest przez pasożytniczego grzyba *Ophiostoma ulmi*.

Odmiana korkowa wiązu polnego posiada wąską koronę i konary dość krótkie, mocne, odstające prawie

poziomo lub nieco zwisające. To kserofitowy krzew, który właściwościami ekologicznymi zbliżony jest do wiązu polnego. Może jednak rosnąć w bardziej surowych warunkach i na bardziej suchych stanowiskach. Liście wiązu korkowego są mniejsze niż w gatunku, szorstkie, bardziej wydłużone, z wyciągniętym wierzchołkiem i klinową nasadą na dłuższym i cieńszym ogonku (ryc. 2), pod spodem gwiazdkowato owłosione w kątach nerwów. Mniej-

Ryc. 2. Liście wiązu korkowego są szorstkie z wyciągniętym wierzchołkiem. Fot. M. Olszowska.

sza powierzchnia liści chroni krzew przed nadmierną utratą wody, a gruby korek pomaga przetrwać zimowe chłody. Dzięki tej odmienności wiąz korkowy zapewnił sobie doskonałe przystosowanie do trudnych warunków życia.

Maria Olszowska, Mrągowo